

Jójárt Alexandra:

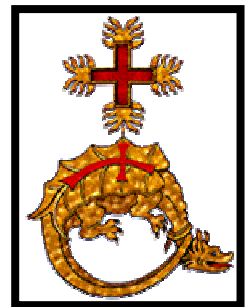
A zivataros századokban is „talpra” tudtunk állni...

Kölcsey Ferenc Himnusz című alkotásában megemlíti a törököket:

*„Most rabló mongol nyilát
Zúgattad felettünk,
Majd töröktől rabigát
Vállainkra vettünk.”*

A tankönyvek szerint ez a versszak már nem a dicső múltunkhoz, hanem inkább „zivataros századainkhoz” fűződik. Ezzel nem teljesen értek egyet, mivel uralkodóink többször is felvették a harcot a törökkel, sőt, nem egyszer le is győzték őket.

Véleményem szerint Luxemburgi Zsigmond igen rátermett király volt. Trónra kerülésekor a főurak nagy hatalommal rendelkeztek, egy időre a siklósi várban foglyul is ejtették Zsigmondot, ő azonban ezen „túllépve” megszilárdította a királyi hatalmat. Megalapította 1408-ban a Sárkányos rendet, amely a leghűségesebb báróiból álló lovagrend volt. Erre többek között azért volt szükség, mert sokat tartózkodott külföldön, ugyanis 1410-től német, 1420-tól cseh király, majd 1433-ban még német-római császár is lett. Az eddig tanult uralkodók közül egyet sem tiszteltem még ennyire, mert a hatalom nem részegítette meg, hanem továbbra is mindenekelőtt az ország javát tartotta szem előtt.

A nikápolyi vereség után megkezdte a végvárrendszert kiépítését Nándorfehérvártól keletre, és bevezette a telekkatonaságot is, hogy felkészülve fogadja a törökök támadását. Végsősoron, a szó szoros értelmében mindent megtett Magyarország érdekében, ezért is tartom őt nagyra: ha lehet ilyen mondani, ő a „kedvenc” uralkodóm.

Szintén kiválóságáról ismert Hunyadi János, aki a törökverő becenevet is kapta. A saját jövedelmét használta fel arra, hogy a végvári rendszert

fenntartsa! Először Erdélyben aratott győzelmet, majd télvíz idején indított hadjáratot a törökök ellen: ez is jelzi rendkívüli rátermettségét, ugyanis egészen Szófiáig eljutott, új erőt adva ezzel nemcsak a magyaroknak, hanem más népeknek is. A hadjárat során több száz kilométerre benyomult az ellenség területére, ráadásul vereség nélkül! Ha nem lennének birtokunkban erről szóló feljegyzések, azt

is hihetnénk, hogy ez szinte lehetetlen! Ezek után magától értetődik, hogy a törökök azonnali békét kértek, mert megijedtek Hunyaditól, vagyis a hatalmas Oszmán-Török Birodalom serege megfutamodott a magyaroktól! Ez számomra elképesztő volt: megdöbbsentem, hogy milyen sokat el lehet érni akkor, ha valamit ésszel, szervezeten a hazáért teszünk.

Persze mint minden jó, ez sem volt tartós, ugyanis Hunyadi elfogadta a békeajánlatot, de a pápa és más európai hatalmak biztatására felrúgta az egyezséget és rövidesen támadást indított ellenük. Ebből dicső győzelem helyett súlyos vereség lett Várnánál, arról nem is beszélve, hogy akkori királyunk, I. Ulászló is életét veszítette a küzdelemben. Az őt követő „törvényes” király, V. László még fiatal volt az uralkodáshoz, így Hunyadit tették meg kormányzónak. Ezután újra harcba indult, de ez most sem végződött sikerrel.

Utolsó győzelmét Nándorfehérvárnál aratta, ami „kedvenc” történelmi eseményeim közé tartozik. Legyőztük a törököt, de nem is akárhogy, Dugovics Titusz önfeláldozása pedig csak tetézte az eseményben rejlő dicsőséget. Nem kis büszkeséggel tölt el, ha belegondolok, hogy mennyi ember halt

meg ott hőiesen, életét feláldozva a hazáért. Egész Európa összefogott Kapisztrán János vezetése alatt, mindenki egy célért harcolt: különböző nemzetek,

országok, egymás számára idegen emberek képesek voltak összefogni és együtt küzdeni. A pápa még azt is elrendelte,

hogy déli harangszó figyelmeztesse az embereket arra: mindenki imádkozzon a magyarok győzelméért. Mi magunk is tanulhatnánk abból, ahogyan egész Európa a török ellen harcolt és győzedelmeskedett, és ilyenkor én is úgy érzem egy pillanatra, hogy bármire képes lennék. Sajnos a harc után következő pestis nem kímélte Hunyadi János, a törökverő életét sem...

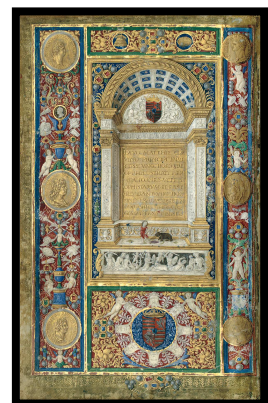
Szintén számottevő lépéseket tett a török ellen, és ugyancsak kiérdemelte az én csodálatomat is Hunyadi Mátyás, az előbb említett Hunyadi János fia. Érthető tehát, hogy a hadvezetést és a diplomáciai ügyek intézését apjától már kiskorában megtanulhatta, humanista nevelésben részesült, folyékonyan beszélt latinul, és érdekelte a csillagászat és az építészet is.

Mátyás befejezte a végvárak kiépítését, és létrehozta a viszonylag kis létszámú fekete sereget, amely nagysága ellenére jelentős sikereket ért el a törökök ellen. Való igaz, a hadsereg kötelékébe tartozó embereket már kevésbé hajtotta a haza iránti szeretet, ezért volt szükség a zsold bevezetésére, a sereg fenntartása azonban hatalmas pénzüsszegekbe került.

Ilyen módon vált számomra világossá, hogy a mi népmeséinkből ismert igazságos Mátyás-kép nem egészen egyeztethető össze az akkori uralkodó valódi személyiségével. Ennek ellenére nem csökkent szememben a jelentősége, de kimondhatjuk nyíltan: az évi 1 aranyforintnyi hadiadó óriási terhet jelentett egy jobbágy számára, főképp ha egy évben többször is beszedte azt a király. A kapuadó helyett bevezetett füstpénz már nem adott lehetőséget arra az embereknek, hogy kevesebbet adózzanak, ezzel pedig szintén jó pár aranyforinttal gazdagodott a kincstár. Röviden szólva kizsigerelte a népét, de teremtett egy olyan stabil Magyar Királyságot, amely helyt tudott állni a törökök ellen.

Mátyás egyik leginkább tiszteletre méltó tulajdonsága, hogy szeretett olvasni, könyvtára a pápáéval vetekedett. (Jómagam is rengeteget olvasok, egyszer kezembe került „A mi Kinizsink” című könyv is, amely elnyerte a tetszésemet.)

Csodás reneszánsz udvart hozott létre Budán, elkápráztatva vele megannyi embert. Felismerte a műveltség fontosságát, és ennek érdekében még

egyetemet is alapított Pozsonyban. Neki köszönhetően humanista költők, történetírók, szobrászok, orvosok és filozófusok érkeztek Budára.

Zsigmond, Hunyadi János és Mátyás egyaránt kivívták az elismerésemet, mindegyikük összekovácsolta a magyarságot ebben a „zivataros” időszakban. Mindhárman sikeres hadjáratokat indítottak és győztek a törökkel szemben! Büszkén mondhatom, hogy én is ott élek, ahol ők éltek a régi időkben...!

